

ZEPECZANER JENŐ

Fürdőhirdetések a Sóvidéken

Kulcsszavak: Korond-fürdő; Szováta-fürdő; fürdőhirdetések

A XIX. században, - párhuzamosan a polgárosodással, - gyorsan terjedt a fürdőzés divatja. A fürdőhelyeknek, amelyek célja végső fokon a tisztaság használatára, a profit termelése volt, küzdeni kellett a „vendégekért” a látogatókért. A XVIII. században megjelenő – nyílt vagy rejtett, - fürdőreklámok a fürdők igénybevételére biztatták a tehetősebbeket, az igazi reklámok a XIX. század második felében terjedtek el. Az igazán gazdagok, akiket „megfertőzött” a fürdőzés és utazás divatja Ausztria és Németország híres, nagy fürdőin költek el.

A Székelyföldön a korán kialakult (helyi viszonylatban) nagyobb fürdők Borszék, Előpatak (Felsőfőhérvári vármegye) és Tusnádi adminisztrátorai ismerik fel legkorábban az újsághirdetések szükségességét és hasznát. A fürdő reklámok a betegeknek a legértékesebbet, az egészségük visszanyerését ígérték. Ígérték még szórakozást és cigányzenét, jó vendéglőt, bálakat és kirándulást. A viszonylag gyakori újsághirdetések mellett a fürdőkalauzok, plakátok és képeslapok kiadása állt a reklámozás szolgálatában. Borszék és Előpatak német és francia, Előpatak román nyelvű fürdőismertetőt is kiadott.

A Sóvidéken Korond-fürdő vált legkorábban, a régióban ismert és kedvelt fürdőhelyé. Gróf Toldalagi Ferenc *„a korondi borvízen levő szállások és feredőház az ahhoz tartozó külsőkkel, falukoni kocsmárlási- és vásárvám joggal, a Szováta helységben levő kocsmárolhatási jog, az ottani külsőkkel együtt”* haszonbérbe adását hirdeti meg 1861. március 13-án a kolozsvári *Korunk*-ban. A fürdőidényre történő szállásfoglalást hirdeti a *Korunk* 1867-ben. 1873. május 20-án Jakabházi Zsigmond, mint birtokos értesíti a potenciális vendégeket a tulajdonos váltásáról, a szezon kezdetéről, a szolgáltatások áráiról, majd figyelmes szolgáltatást ígér: *„E hazai fürdőre mell- és tüdőbeteg honfitársaimat, valamint hölgyeinket szívesen hívom meg, s gyöngéd és előzékeny fogadtatásról előre biztosítom.”* A *Magyar Polgár* 1875. június 8-i számában ugyancsak Jakabházi Zsigmond hirdett. 1893-ban már Gáspár Gyula hirdeti a fürdőt. Hirdetését a tekintélyes Hankó Vilmos balneológiai szakíró ajánlásával támasztja alá, teszi hangsúlyosabbá.

A szováta alsótelepi fürdőt alapító tulajdonosa Veress József hirdeti 1882-ben a marosvásárhelyi hetilapban. Az egyre népszerűbb fürdőn a kiadó lakásokat is érdekes volt hirdetni, különösen ha az egy *„sweitzsi stílusban”* épült három szobás villa volt, amely a szezonban jól jövedelmezett. Veress József halála után folyó per idejére törvénytörvényes által kinevezett zörgöndnokok intézkednek a fürdő működéséről.

A fürdőt népszerűsítő hirdetések általában hosszúak, bőbeszédűek voltak. Grafiki-

kialakulásuknál csak a nyomdászok mesterségbeli ügyessége, igényes munkája képviselte a vonzerőt, ami általában a díszes keretben ki is merült. A század végén a szecesszió hozott változást, mikor egyre igényesebb lettek az alkalmazott grafikák.

Madonna. - 50cm x 40cm, linómetszet, 2008

